

Дмитрук Л.

ст. гр. ОДС м - 11,

Науковий керівник: Рожелюк В.М., д.е.н., доцент,
кафедра обліку в державному секторі економіки та сфері послуг
Тернопільський національний економічний університет
м. Тернопіль, Україна

ОРГАНІЗАЦІЙНІ АСПЕКТИ ОБЛІКУ НЕФІНАНСОВИХ АКТИВІВ СУБ'ЄКТІВ ДЕРЖАВНОГО СЕКТОРУ

У складі традиційних об'єктів бухгалтерського обліку в установах державного сектору із прийняттям НП(С)БОДС та інших нормативно-правових актів [1; 2; 3] відбуваються певні зміни. Важливим результатом виконання намічених заходів реформування обліку у державному секторі є як оновлення об'єктів обліку, так і виникнення нових укрупнених об'єктів бухгалтерського обліку, зокрема нефінансових активів.

До нефінансових активів віднесені основні засоби, нематеріальні активи, незавершені капітальні інвестиції, запаси, малоцінні та швидкозношувані предмети, готова продукція, інші нефінансові активи. Фінансові активи, у свою чергу, включають довгострокову дебіторську заборгованість, довгострокові фінансові інвестиції, поточну дебіторська заборгованість, поточні фінансові інвестиції, грошові кошти та їх еквіваленти установ та державних цільових фондів, кошти бюджетів та інших клієнтів, інші фінансові активи.

Таким чином, класифікація економічних активів за НП(С)БОДС 101 «Подання фінансової звітності» відображена з виділенням нових для вітчизняних обліковців понять таких, як фінансові та нефінансові активи.

Нефінансові активи – це ресурси, що знаходяться у власності інституційних одиниць, та які в залежності від походження розділяють на вироблені і невироблені. До складу таких активів відносяться:

- виробничі активи, що виникають в процесі виробництва та складаються з запасів матеріальних оборотних засобів основного капіталу та цінностей;
- невиробничі – активи, які є умовами для виробництва, та включають в себе: землю, надра, водні ресурси, біологічні ресурси.

Актуальність даного дослідження полягає в тому, що питання організації обліку нефінансових активів установ державного сектору є новим об'єктом і темою для досліджень.

Отже, облік нефінансових активів у установах державного сектору є важливим джерелом економічної інформації, що дає можливість забезпечити контроль за збереженням, рухом, ефективним використанням та їх списанням. Нефінансові активи часто складають найбільшу частину всіх активів суб'єкта господарювання, а отже, є важливими для відображення його фінансового стану. Тому і важливим є правильність організації обліку нефінансових активів та відображення в бухгалтерському обліку установ. Зважаючи на масштаби реформування, вищезазначені проблеми та нагальність їх вирішення вимагають подальших досліджень в сфері організації обліку нефінансових активів установ державного сектору.

Організація обліку нефінансових активів являє собою процес вибору й упорядкування способів і прийомів, обробки й видачі достовірної та своєчасної вихідної інформації про наявність, рух зберігання, використання і вибуття необоротних активів. Організацію обліку нефінансових активів потрібно будувати із урахуванням таких основних факторів (рис. 1).

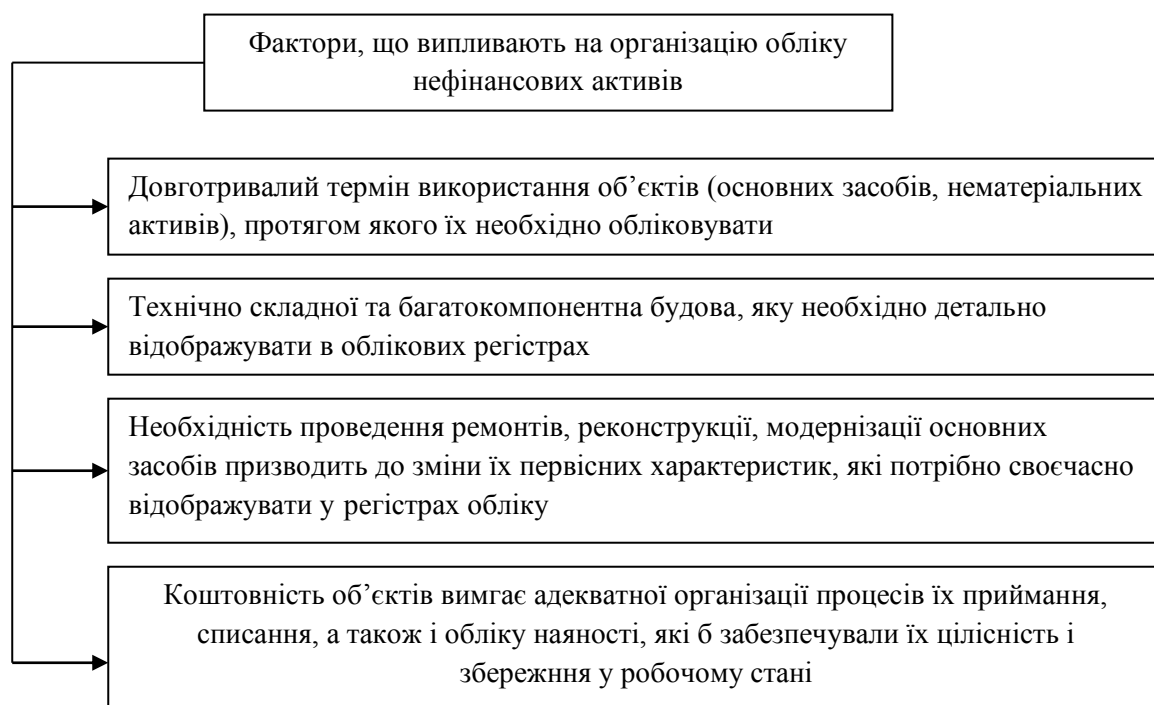

Рис. 1. Фактори, що впливають на організацію обліку не фінансових активів(основних засобів, нематеріальних активів) суб'єктів державного сектору

Щоб побудувати механізм реалізації організації обліку, необхідно організувати інвентарний облік, закріпити об'єкти активів за конкретними матеріально-відповідальними особами, розробити облікові номенклатури, графіки руху носіїв облікової інформації та робочі інструкції [4]. На розв'язання зазначених завдань має спрямовуватись облікова політика установи.

Важливе значення в організації обліку не фінансових активів має визначення облікової політики. Означення облікової політики для суб'єктів державного сектора подане у НПСБОДС 101 «Подання фінансової звітності», де облікову політика – це «сукупність принципів, методів і процедур, що використовуються суб'єктом державного сектора для складання та подання фінансової звітності» [3]. Також Методичними рекомендаціями щодо облікової політики суб'єктів державного сектора вбачається адаптація облікової політики до галузевої специфіки діяльності установи. Тому формування облікової політики відповідно до затверджених НПСБОДС повинно відбуватися з урахуванням особливостей діяльності суб'єктів державного сектора, оскільки вони функціонують на правах державної форми власності та надають послуги громадянам від імені держави, їх діяльність регламентована, що й зумовлює певні складності у формуванні облікової політики установ.

Установа самостійно на основі НП(С)БОДС та інших нормативно-правових актів з бухгалтерського обліку визначає відповідно до установчих документів облікову політику, а також зміни до неї. Після вибору серед альтернативних елементів облікової політики здійснюється прогнозування впливу обраних варіантів на фінансово-економічні показники господарської діяльності установи. Наступним етапом формування облікової політики установи слід виділити створення робочої групи, визначення служб і посадових осіб, відповідальних за облік, якісне і своєчасне складання та подання фінансової звітності, а також осіб, які мають право підпису первинних документів. Далі необхідно обрати об'єкти бухгалтерського обліку, щодо яких буде розроблятися облікова політика. Вибір об'єктів облікової діяльності у кожній установі є індивідуальним, виходячи зі специфіки її діяльності.

Після вибору серед альтернативних елементів облікової політики здійснюється прогнозування впливу обраних варіантів на фінансово-економічні показники фінансово-господарської діяльності установи. Заключним етапом можна вважати реалізацію облікової політики [5]. Зазначені етапи реалізації облікової політики систематизовано на рис. 2.

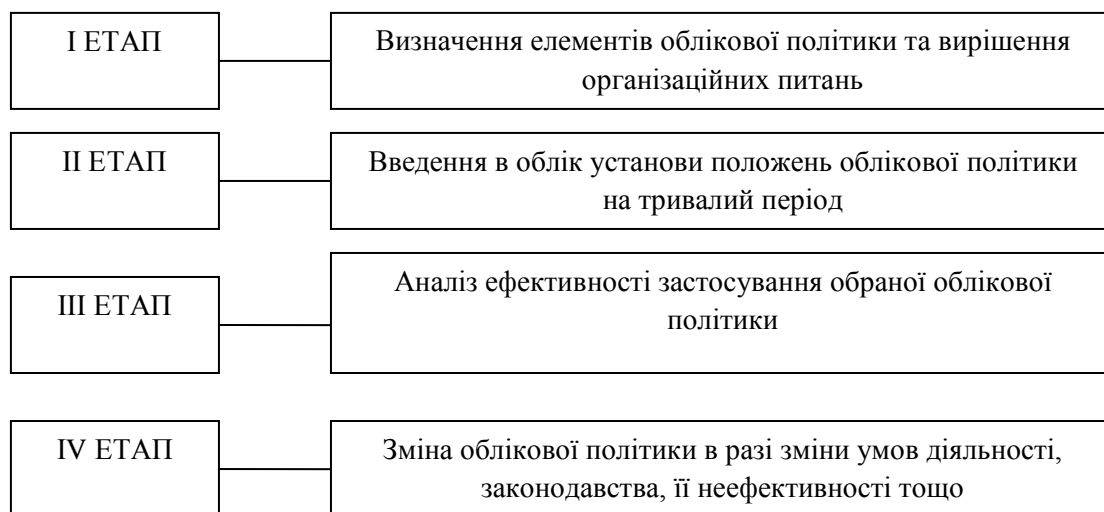

Рис. 2. Етапи реалізації облікової політики¹³

Виділені в такій послідовності етапи дозволять ефективно розмежувати складний процес формування облікової політики і обрати такі принципи, методи і процедури бухгалтерського обліку, які забезпечать одержання максимально достовірної інформації про майновий і фінансовий стан установи. Структуризація Положення про облікову політику дозволить побудувати чітку, виважену та ефективну облікову політику.

Список використаних джерел

1. Методичні рекомендації щодо облікової політики суб'єкта державного сектору [Електронний ресурс]: Режим доступу: <http://www.minfin.gov.ua/control/uk/publish/article?art>
2. Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку для суб'єктів державного сектору, затв. наказом МФУ №11 від 23.01.2015р. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.minfin.gov.ua/control/uk/publish/archive/main?cat_id=83023.
3. Національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку в державному секторі: Наказ МФУ від 28.12.2009 р. № 1541 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.minfin.gov.ua/control/uk/publish/article>.
4. Рожелюк, В.М. Роль інформаційних технологій в організації обліку переробних підприємств / В.М. Рожелюк // Стан і перспективи розвитку обліково-інформаційної системи в Україні: матеріали IV міжнародної науково-практичної конференції, 11 травня 2016 р. – Тернопіль: ТНЕУ, 2016. – С. 209-211.
5. Сисюк, С. В., Адамик, О. В. Облікова політика суб'єктів державного сектору щодо необоротних активів // Вісник ОНУ імені І.І. Мечникова. – 2016. – Т.21. Випуск 11 (53). – С. 101-106.

¹³ Примітка. Побудовано автором за даними [5]

6. Яцишин, С. Р. Запаси в установах державного сектору економіки: визначення та поняття / Світлана Романівна Яцишин // Фактори впливу на формування та розвиток фінансової системи України : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції. [Львів, 28-29 листопада 2014 року] / ГО «Львівська економічна фундація». – Ч.3. – 2014. – С. 115-118.
7. Яцишин, С. Р. Запаси установ державного сектору економіки: оцінка та переоцінка / С. Яцишин // Торгівля комерція, підприємництво : Збірник наукових праць. – Львів : Львівська комерційна академія, 2014. Випуск 16. Серія економічна. – С. 159-164.
8. Яцишин, С. Р. Облікова політика: формування та контроль за її дотриманням / С. Яцишин // Вісник Львівської комерційної академії. Випуск 36. Серія економічна. – Львів, 2011. – С. 462-465.
9. Лучко, М. Р. Організація обліку в установах державного сектору економіки: реалії сьогодення [Текст] / М. Р. Лучко, Л. Т. Штимер // Науковий вісник Ужгородського університету : Серія: Економіка / редкол.: В.П. Мікловда (гол. ред.), В.І. Ярема , Н.Н. Пойда-Носик та інші. – Ужгород: Видавництво УжНУ «Говерла», 2015. – Вип.1 (45).Том 2. – С. 39–42.

Зубілевич С.Я.

к.е.н., професор

Климчук І. І.,

студентка 5 курсу,

Національний університет водного господарства і природокористування,
м. Рівне, Україна

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ РОЗПОРЯДЧИХ ДОКУМЕНТІВ ЩОДО ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ ТА ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ БЮДЖЕТНИХ УСТАНОВ

Реформування бухгалтерського обліку та фінансової звітності бюджетних установ як складової системи управління державними фінансами передбачає обов'язкове формування облікової політики у вигляді внутрішнього регламенту. Завершення впровадження національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку (надалі – НП(С)БОДС), застосування нових форм фінансової звітності обумовило нову хвилю дискусії практиків і науковців з приводу облікової політики бюджетних установ. Не є виключенням і державні вищі навчальні заклади, які за своїм статусом відносяться до розпорядників бюджетних коштів нижчого рівня.

Формуванню облікової політики суб'єктів державного сектору, зокрема бюджетних установ, присвячені роботи С.В. Свірко, О.О. Чечуліної, В.С. Леня, В.А. Нехая. Процес становлення облікової політики в державному секторі в умовах використання НП(С)БОДС визначено окремими стандартом – НП(С)БОДС 125 «Зміни облікових політик та виправлення помилок» [1] та Методичними рекомендаціями з облікової політики [2]. Проте єдності поглядів на призначення, склад та структуру облікової політики, її документальне оформлення в бюджетних установах і рівень управління, на якому вона встановлюється, досягнути не вдалося.

Почнемо з розгляду призначення облікової політики. На нашу думку, робити висновки щодо правильності визначення призначення потрібно, спираючись на Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку в державному секторі (надалі – МСБОДС або IPSAS). Для цього підставою є Стратегія модернізації системи бухгалтерського обліку в державному